

Arcus September 2018

Het schoolondersteuningsprofiel

De scholen van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Lelystad willen dat iedere leerling de ondersteuning krijgt die hij of zij nodig heeft om succesvol deel te kunnen nemen aan het onderwijs. Centraal daarbij staat de vraag: “**Wat** heeft een leerling nodig?”. Het denken en handelen vanuit **mogelijkheden** is leidend.

Kwalitatief goed onderwijs is de basis voor passende ondersteuning. Door het aanbieden van diverse ondersteuningsmogelijkheden spelen we in op uiteenlopende onderwijsbehoeften van de leerlingen. We zijn hierin ambitieus en leggen de ondersteuningslat hoog. Verwijzen naar het voortgezet speciaal onderwijs gebeurt alleen als dat echt nodig is. Een principe waar we achter staan maar wat tegelijkertijd noodzaak is omdat onze regio te maken heeft met een forse negatieve verevening.

Functie schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Iedere school heeft een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld waarin beschreven staat welke ondersteuning de school biedt en hoe dat is ingevuld, georganiseerd en uitgevoerd. Het SOP geeft niet alleen de mogelijkheden maar ook de grenzen van deze ondersteuning aan. Voor ouders die een passende onderwijsplek zoeken voor hun kind biedt het SOP belangrijke informatie. Ook partners van de school, zoals de basisscholen, andere v(s)o-scholen, leerplicht en jeugdhulp, biedt het duidelijkheid over wat zij kunnen verwachten van de verschillende scholen binnen het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Lelystad (swv vo Lelystad).

Voor het samenwerkingsverband als geheel zijn de SOP's van belang in verband met de verplichting om tot een dekkend aanbod van ondersteuning en voorzieningen te komen binnen Lelystad. Door de schoolondersteuningsprofielen naast elkaar te leggen kunnen we beoordelen of ons samenwerkingsverband (swv) voldoende dekkend is in het aanbod.

Het ondersteuningsprofiel bestaat uit 2 delen:

1. De basisondersteuning: hierin is beschreven wat het niveau van ondersteuning is dat tenminste van alle scholen uit het samenwerkingsverband verwacht wordt. De afspraken over de invulling van de basisondersteuning worden op het niveau van het samenwerkingsverband gemaakt en gelden voor alle deelnemende scholen. De basisondersteuning is opgenomen in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.
2. De extra ondersteuning: hierin staat welke **extra** ondersteuning de school biedt. Hiermee wordt bedoeld alle vormen en combinaties van onderwijs, ondersteuning en/of zorg die de basisondersteuning overstijgen.

Het schoolondersteuningsprofiel is géén tweede zorgplan. Voor meer informatie over de wijze waarop bepaalde vormen van ondersteuning zijn uitgewerkt, wordt verwezen naar het zorgplan op de website van de school.

Basisondersteuning op de scholen van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Lelystad

Naam School:	ISG Arcus
Adres:	Lindelaan 99
Telefoon:	0320-240500
Naam en functie van de invuller:	H. Grootjen, zorgcoördinator
Onderwijstypen:	VMBO BB, KB, Mavo Havo VWO Gymnasium
lwoo ja/nee	ja
Aantal leerlingen:	1102

Onze visie op ondersteuning

Wij willen dat alle leerlingen van onze school met uiteenlopende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften succesvol aan het regulier onderwijs kunnen deelnemen, een diploma kunnen behalen passend bij capaciteiten en mogelijkheden en met goed gevolg kunnen instromen binnen het vervolgonderwijs.

Wij bieden, vanuit de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling gezien, intern of in samenwerking met ketenpartners onderstaande ondersteuning. Meer informatie over de wijze waarop bepaalde vormen van ondersteuning zijn uitgewerkt staat beschreven in het Zorgplan van de school.

1. De uitgangspunten van HGW als basis voor ondersteuning

Voor onze school is handelingsgericht werken (HGW) de paraplu voor de ondersteuning.

Voorop staan daarin:

- De onderwijsbehoeften van de leerling. Dat betekent goed kijken naar én begrijpen **wat de leerling nodig heeft**.
- De ondersteuningsvraag van het team/de docent/de mentor. Dat betekent dat het team/de docent/de mentor zich afvraagt wat hij/zij kan doen om de leerling in de klas goed te ondersteunen en wat hij/zij daarvoor nodig heeft.

Door de handelingsgerichte werkwijze wordt breed binnen de school met een gemeenschappelijk werkwijze, aanpak en taal gewerkt om op een planmatige manier leerlingen zo goed mogelijk te ondersteunen. Hierover wordt met elkaar voortdurend afgestemd en uitgewisseld.

Alle medewerkers hebben een positieve houding in woord en daad ten aanzien van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De mogelijkheden van de leerlingen zijn het vertrekpunt.

Bij het signaleren van onderwijs en/of ondersteuningsbehoeften gaat onze school samen met de leerling en ouders¹ na waar deze uit voort komen en wat mogelijke oplossingen zijn. Vervolgens wordt een antwoord gezocht op de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken, wat is het doel?
- Hoe wordt dat bereikt?
- Wie doet wat wanneer?

¹ Waar in dit document ouders staat wordt bedoeld ouders/verzorgers

- Wanneer en hoe wordt er geëvalueerd?

Schoolbreed zijn de teams geschoold in handelingsgericht werken. Voor nieuwe medewerkers wordt scholing ingezet. HGW-deskundigheidsbevordering wordt ingezet.

Daarnaast bieden wij:

In ontwikkeling is:

2. Zorg voor een veilig schoolklimaat, zowel voor leerlingen als medewerkers

Als school zorgen zij voor een sociaal en veilig leerklimaat waarin zowel medewerkers als leerlingen in staat zijn om te leren en zichzelf te ontwikkelen. Leerlingen voelen zich gekend en gezien, zij horen erbij en kunnen zichzelf zijn.

Het team weet op welke wijze de veilige cultuur op school gerealiseerd wordt, wat daarin van hen verwacht wordt en handelt daarnaar. Beleidsafspraken hierover zijn schriftelijk vastgelegd² en zijn te vinden op de website.

Ook is vastgelegd welk gedrag van leerlingen verwacht wordt. Ouders zijn hierover geïnformeerd en worden zo nodig benaderd en betrokken bij het oplossen van problemen rond het gedrag van hun kind. Dat geldt ook bij conflicten.

Verder zijn tenminste aanwezig:

- Een verzuimprotocol, afgestemd met leerplicht en JGZ.
- Een beleid om pesten tegen te gaan/pestprotocol.
- Een vertrouwenspersoon.
- Een veiligheidscoördinator.
- Een ondertekend 'convenant veilige en leefbare school'.
- Afspraken voor het melden van kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Een privacy protocol

Daarnaast bieden wij:

- Beleidsafspraken veilige cultuur vastgelegd in RI &E
- Schoolgebonden jeugdagent
- Schoolmaatschappelijk werkende, JPW
- Een op elkaar afgestemd verzuim-, veiligheids- en ondersteuningsbeleid (ondersteuningsteam en zorgadviesteam)
- Camera's in de school ter ondersteuning van pedagogisch toezicht
- Diverse voorlichtingen, zoals over verslavingen, drugs en drank gebruik, seksuele voorlichting en cyberpesten.
- Pleinwacht
- Gezond aanbod kantine
- Rookvrije school

In ontwikkeling is:

- rookvrij schoolplein

² In het schoolondersteuningsprofiel van iedere individuele school wordt hier aangegeven in welk document dit beschreven is.

3. Partnerschap met ouders

Onze school betreft ouders als partner bij het onderwijsleerproces van hun kind. School en ouders zijn hier samen verantwoordelijk voor en het partnerschap draagt bij aan het schoolsucces van de leerlingen. Een duidelijke visie op partnerschap met ouders en een concrete invulling van de wijze waarop dit is ingevuld is hierin leidend voor alle medewerkers van de school.

School is het professionele kenniscentrum op gebied van onderwijs en opleiding. Ouders worden gezien als ervaringsdeskundigen van hun zoon/dochter, leerling van de school. Voor onze school is het uitgangspunt dat de relatie tussen ouders en school gelijkwaardig en wederkerig is en dat elkaars deskundigheid wordt gewaardeerd en benut.

School neemt direct contact op met ouders zodra er zorgen of problemen zijn en zoekt samen met hen naar oplossingen. Ouders nemen direct contact op met school over relevante zaken omtrent hun kind. Alle stappen die gezet worden om ondersteuning in te zetten gaan altijd in overleg met leerling en ouders.

In de schoolgids en/of het schoolplan is dit partnerschap en wat ouders en school van elkaar mogen verwachten helder beschreven.

Daarnaast bieden wij:

- Beschrijving wat de school van ouders verwacht vastgelegd in schoolgids
- Beschrijving wat ouders van school mogen verwachten, vastgelegd in schoolgids
- Informatie- en thema-avonden voor en/of door ouders
- Ouderraad

In ontwikkeling is:

-

4. Docenten maken het verschil

Ondersteuning aan leerlingen vindt primair plaats in de klas. Onze docenten zijn geschoold in het omgaan met verschillen tussen leerlingen. Ze hebben didactische, pedagogische en organisatorische competenties om hun onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Bijvoorbeeld ten aanzien van verschillen in niveau, leerachterstanden/voorsprong, leervoorwaarden en ondersteuning in gedrag. Het goed kunnen inspelen op verschillen tussen de leerlingen is een uitdaging. Het vraagt van docenten om in een klas vol leerlingen het onderwijs af te stemmen op uiteenlopende onderwijsbehoeften. Daarom worden de medewerkers gestimuleerd, geschoold en gefaciliteerd om hierin van en met elkaar te leren.

Daarnaast biedt onze school:

- Docenten-scholingstrajecten om deskundigheid te bevorderen.
- Coaching-trajecten voor nieuwe docenten.
- Passende materialen en methodieken voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie.
In het dyslexie/dyscalculie protocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnostiseerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie of dyscalculie.

Daarnaast bieden wij:

- Didactisch coachen: docenten worden hierin geschoold en krijgen hiermee een instrument in handen om leerlingen te coachen en feedback te geven op hun leerproces. Dat gebeurt op een manier die voor leerlingen motiverend en leer-bevorderend werkt
- Video-interactiebegeleiding met als doel het onderwijsleerproces te versterken
- Scholing moeilijke gesprekken

- Uitwisselen van good-practices als vast onderdeel van leerling-besprekingen
- Werkgroep leerhulp onder leiding van een remedial teacher die afdelingen en vakdocenten ondersteunt in het begeleiden en hulp bieden aan leerlingen met hulpvragen
- Scholing, begeleiding, coaching op maat voor individuele docenten met een specifieke ondersteuningsvraag. Dit wordt verzorgd door het (ondersteunings)team
- Inzet methodiek "Rollen van de docent" als handvat voor docenten om te reflecteren om eigen functioneren
- Signaleringslijst voor mentoren/docenten om onderwijsbehoeften vast te stellen

In ontwikkeling is:

○

5. Mentoren als spil van de ondersteuning

De mentor is de spil van de ondersteuning en heeft samen met vakdocenten en de afdelingsleider de zorg voor de dagelijkse begeleiding van de leerlingen in de klas. Bij eventuele problemen of andere signalen is de mentor het eerste aanspreekpunt, treedt hij ondersteunend en begeleidend op en stemt zo nodig af met vakdocenten, de afdelingsleider en/of leerling en ouders en andere betrokkenen.

Iedere leerling heeft een mentor die voor de leerling het eerste aanspreekpunt is. Ook voor ouders is deze mentor het vaste aanspreekpunt. Onze mentoren zijn voor ouders en leerling goed bereikbaar en laagdrempelig. Zij kennen hun leerlingen en hebben goed in beeld wat speelt, zowel op school als in de thuissituatie. De individuele gesprekken met leerlingen en de Mol gesprekken (mentor-ouders-leerling) dragen hieraan bij.

Ook voert de mentor het volgende uit:

- Zorgt voor een goede sfeer in de klas.
- Volgt de schoolresultaten en het welbevinden van leerlingen.
- Maken van een klassenplan en klasoverzicht.
- Klas/leerling-besprekingen voorbereiden en leiden
- Signaleert problemen van leerlingen en neemt initiatief om tot een oplossing te komen.
- Bespreekt complexe problemen met de zorgcoördinator en/of het interne zorgteam.

Verder is sprake van:

- Een duidelijke mentor-taakomschrijving, waarin ook is opgenomen wat de grenzen van de begeleiding door de mentor zijn.
- Facilitering in tijd om de taken goed uit te kunnen voeren.
- Mentoren zijn geschoold en goed toegerust.

Daarnaast bieden wij:

- Dezelfde mentor in leerjaar 1 en 2

In ontwikkeling is:

○

6. Pedagogisch en didactisch onderwijsaanbod, gericht op leren en gedrag

Onze school beschikt over diverse mogelijkheden en materialen die ingezet kunnen worden voor leerlingen ter ondersteuning of versterking van schoolse of sociaal-emotionele vaardigheden. Het aanbod is afgestemd op de leerling-populatie van onze school en gericht op zowel leren als gedrag. Het kunnen programma's, trainingen of cursussen zijn. Of de inzet van expertise en/of begeleiding, of ondersteunende materialen.

In ieder wordt geboden:

- Sociale vaardigheidstraining.
- Faalangst-vermindering-training.
- Leren-leren: het aanleren van schoolse vaardigheden: agendabeheer, plannen, huiswerkvaardigheden, tas inpakken.
- Weerbaarheidstraining.
- Functionaris voor keuzebegeleiding/decaan.
- Hulpmiddelen en materialen voor dyslexie en dyscalculie (zie ook onder punt 4).

Daarnaast bieden wij:

- (Pedagogische) conciërge(s)
- Op didactisch gebied ondersteuning op zowel individueel als groepsniveau
- Inzet Elektronische leeromgeving
- LOB-begeleiding waarin gewerkt wordt met een portfolio/ POP
- Huiswerkbegeleiding opgenomen in het lesrooster in de onderbouw
- Junior College voor leerlingen in de 1^e klas vmbo waar een veilige leeromgeving geboden wordt: vast docententeam, iedere dag starten met de mentor, programma-gestuurd werken. Gericht op leren leren, eigenaarschap, plezier en zelfvertrouwen
- Leerwerktrajecten in het vierde jaar als volwaardige leerroute binnen vmbo voor leerlingen die makkelijker leren vanuit de praktijk
- Training in omgaan met sociale media
- Training Agressie-regulatie
- Examenstressreductietraining
- Inzet van Rots & Water programma waarbinnen de training van weerbaarheid samengaat met de ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden
- Dyslexie coördinator
- Dyslexie coach in de onderbouw
- Dyscalculie coördinator
- Dyscalculie coach
- Voor leerlingen met dyslexie hebben wij beschikbaar dyslexiepassen, dyslexiebegeleiding en Kurzweil.
- Voor leerlingen met dyscalculie hebben wij beschikbaar: leerlingpas en individuele begeleiding
- Op ICT gebied maken wij gebruik van Electronische Leeromgeving (ELO)
- Leerling-coördinator voor opvang uitgestuurde leerlingen of leerlingen die te laat komen
- Taalklas voor leerlingen die rechtstreeks uit het buitenland komen en/of leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen

In ontwikkeling is:

-

7. Preventieve ondersteuning en curatieve zorg die de school biedt, samen met ketenpartners

Onze school heeft een duidelijke interne ondersteuningsroute³ waarin de stappen van signalering tot extra ondersteuning helder zijn beschreven. Dit is terug te vinden in het zorgplan op de website. Docenten en mentoren maar ook leerlingen en ouders weten bij wie ze terecht kunnen binnen school voor hulp. De rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners zijn vastgelegd.

Inzet is om problemen te voorkomen door deze tijdig te signaleren, te bespreken met ouders en effectief oplossingen in te zetten. En door:

- De inzet van de vaste medewerkers van “Sterk op School”.
- De inzet van de vaste medewerker van Jeugd Preventie Werk op school.
- Een vaste school agent waar de school mee samenwerkt en die regelmatig op school komt.
- Een goed op elkaar afgestemde aanpak ziekteverzuim, samen met de jeugdarts.
- Goede communicatie met de leerplichtambtenaar, en uitvoering regionaal verzuimprotocol.

De zorgcoördinator geeft leiding aan de ondersteuningsstructuur op de school. Hij/zij organiseert en coördineert de ondersteuningsactiviteiten en de ondersteuningsmogelijkheden. Hij/zij heeft korte lijnen met externe partners, en zorgt voor een effectieve samenwerking en afspraken. De zorgcoördinator heeft een duidelijke taakomschrijving en verantwoordelijkheden. Hij/zij is goed toegerust en geschoold voor de functie en wordt door school voldoende gefaciliteerd, ook in tijd. De zorgcoördinator heeft een duidelijke positie binnen de school, is onderdeel van het managementteam of is daarin vertegenwoordigd. De ondersteuningspoot is hiermee verankerd in het beleid.

In het ZAT overleggen school en ketenpartners met als doel om advies te formuleren over passende ondersteuning, wat het aanbod hierin is van school, eventueel van externe partners en wat van ouders gevraagd wordt. De zorgcoördinator leidt het ZAT en bewaakt de voortgang.

De zorgcoördinator neemt deel aan de bijeenkomsten die het samenwerkingsverband organiseert voor de zorg- coördinatoren van de scholen.

Daarnaast bieden wij:

- Counseling/begeleidingsgesprekken
- Orthopedagoog op school
- Remedial teacher
- Coaches vanuit het ondersteuningsteam
- Een netwerk rond de school waarmee in samenwerking leerlingen maatwerk geboden kan worden, bv: JGT, Welzijn, GGZ, studiecetra.
- Preventief spreekuur leerplicht en verzuimspreekuur GGD
- Ondersteuning en/of voorlichting in de klas door ketenpartners (verslavingszorg, GGD, Halt, enz)

In ontwikkeling is:

-

8. School werkt structureel samen met externe partners

Op school maken Jeugd Preventie Werkers en de Sterk op School medewerkers deel uit van het ondersteuningsteam. Hierdoor wordt snel en laagdrempelig ondersteuning geboden aan de leerlingen

³ In het schoolondersteuningsprofiel van iedere individuele school wordt hier aangegeven in welk document dit beschreven is.

en/of hun ouders. Het Jeugd- en Gezinsteam (JGT) is nauw betrokken bij de school. JGT wordt ingezet als er zwaardere specialistische ondersteuning nodig is.

De jeugdhulppartners bieden vooral zorg aan leerlingen waarbij sprake is van problematiek op meerdere leefgebieden. Hun inzet is erop gericht dat deelname aan school mogelijk blijft.

Onze school heeft daarvoor heldere afspraken gemaakt met de jeugdhulppartners. Deze worden bewaakt door de zorgcoördinator. In ieder geval is hierin opgenomen:

- Van elke partner is vastgelegd welke ondersteuning en expertise geboden wordt, voor wie en op welke wijze deze kan worden ingezet; hoe en wanneer afgestemd en geëvalueerd wordt.
- Er wordt handelingsgericht gewerkt. De ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn leidend. Diagnoses zijn uitsluitend ter ondersteuning daarvan. Ter ondersteuning van docenten/mentoren wordt afgestemd wat een goede aanpak is binnen de klas.
- De inzet is oplossingsgericht én normaliserend gericht.
- Er is sprake van 1 kind 1 plan. Als een leerling een Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP) heeft, is de inzet van jeugdhulp daar onderdeel van. Bij evaluatiegesprekken van het OPP is Jeugdhulp zonodig aanwezig.
- Jaarlijks wordt met jeugdhulppartners de afspraken en de samenwerking geëvalueerd.

Daarnaast bieden wij:

In ontwikkeling is:

- Een 1-kind-1-plan als JGT of Kentalis betrokken is.

9. Nauwgezet monitoren van de ontwikkeling van de leerlingen

Onze school beschikt over een beveiligd digitaal systeem, waarin gegevens van de leerlingen beschikbaar zijn voor de medewerkers en (deels) voor de ouders en leerling. Het leerlingvolgsysteem heeft een belangrijke functie in o.a. communicatie en dossieropbouw en wordt ingezet om het handelingsgericht werken te ondersteunen.

In het leerlingvolgsysteem wordt minstens vastgelegd:

- ontwikkeling en vorderingen van de leerling.
- onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.
- interventies en geboden ondersteuning.
- verzuim en incidenten.
- samenwerking met ouders.

Docenten en andere professionals zorgen dat zij bekend zijn met de - voor hen relevante - inhoud van het leerlingvolgsysteem en benutten de informatie voor hun onderwijspraktijk.

School registreert de resultaten van ingezette acties en beoordeelt of deze effectief zijn geweest en wat de opbrengsten waren.

Met behulp van het leerlingvolgsysteem wordt systematisch bijgehouden hoeveel leerlingen zijn uitgestroomd en afgestroomd. Per leerling wordt geanalyseerd wat de reden is van uit- of afstroom en of en op welke wijze dit voorkomen had kunnen worden.

Daarnaast bieden wij:

- Studiewijzers/PTA digital

In ontwikkeling is:

10. Zorgvuldige Overdracht

Bij leerlingen met extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte die overstappen naar een andere school én bij afstromende leerlingen vindt altijd een “warme” (= uitgebreide mondelinge) overdracht plaats. Deze is erop gericht dat de ondersteuning en begeleiding die de leerling in de school van herkomst kreeg en ook nodig heeft op de nieuwe school, doorloopt na de overstap. School betreft ouders en leerling bij de warme overdracht. Continuering van ondersteuning op een vervolgschool wordt afgestemd met de ketenpartner. Het betreft de overstap van:

- primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.
- de ene school voor voortgezet onderwijs naar de andere school van voortgezet onderwijs.
- de doorstroom naar het middelbaar beroepsonderwijs.

Als daar behoefte aan is werkt onze school actief mee aan een zorgvuldige overdracht voor de overstap naar het hoger beroeps- of wetenschappelijk onderwijs.

Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden vooraf door school samen met ouders en leerling en andere relevante betrokkenen in kaart gebracht. Dit wordt verwerkt in de schriftelijke informatie bij de aanmelding en aangevuld met mondelinge informatie bij de warme overdracht.

Bij de overdracht van vo naar vso en vso naar vo worden de afspraken nageleefd die het samenwerkingsverband vo daarover heeft gemaakt.

Daarnaast bieden wij:

- Lesobservatie op de school van herkomst indien nodig
- Warme overdracht bij **iedere** leerling

In ontwikkeling is:

○

11. Fysieke toegankelijkheid van het schoolgebouw, aangepaste werk- en instructieruimten

Onze school biedt maatwerk waar dit nodig is, afgestemd op:

- Leerlingen met fysieke beperkingen.
- Langdurig zieke leerlingen, bijv. aangepaste roosters en thuis aanleveren van werk.

Een leerling moet kunnen voldoen aan de veiligheidseisen die de school stelt t.a.v. machinegebruik e.d.

Daarnaast bieden wij:

- Rolstoeltoegankelijk schoolgebouw
- Traplift
- Personenlift
- Invalide toilet
- De mogelijkheid voor langdurig zieke leerlingen om op afstand lessen te volgen met de Webchair
- In overleg ondersteuning aan leerlingen met chronische ziekte
- In overleg ondersteuning aan leerlingen met beperkt gehoor
- In overleg ondersteuning aan leerlingen met beperkt motorische en/of fysieke ontwikkeling
- In overleg ondersteuning aan leerlingen met beperkt zicht
- Voor leerlingen met beperkt zicht lesmateriaal in luisterboeken, groot lettertype.

In ontwikkeling is:

12. Protocol voor verpleegkundige en medische handelingen

Er is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen op school mogelijk en welke onmogelijk zijn. Dit gebeurt per individu en aan de hand van een persoonlijk protocol. Bijvoorbeeld medicijnverstrekking, diabetesinjecties.

Daarnaast bieden wij:

- EHBO-expertise
- Maatwerk protocollen medisch handelen

In ontwikkeling is:

-